

FUNDAT Y DIRIGIT PEL PÉRIT AGRONOMO D. FRANCISCO TOBELLÀ Y ARGILA.

Surt el primer y tercer diumenge de cada mes.

SUMARI

Secció d' agricultura práctica.—Exposició vinícola Española en 1877.—La plantació de la vinya.—Productes que pot donar el taronjer.—De la calamitat ó plaga de la llagosta y dels escarbatets
 Secció de varietats.—La cullita de la col.
 Noticias agrícolas.—Gaceta vinícola.—Revista del Institut agrícola catalá.—El labriego.—El Bergadan.—Vi espumós.—Exposició de flors y plantas.
 Revista vinícola corresponent al mes d' Abril.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN ANY.	20 RALS.		REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
MITX ANY.. . . .	11 »		
TRES MESOS.	6 »		PORTA-FERRISA 18, BAIXOS,

GABELLA DE GINESTA Y DE PI

N' hi ha per vendre: de 1.500 á 2.000 cargas de la primera y de 2.000 á 2.500 de la segona á casa Montmany del Papiol, aixis com també *Plátanos y acacias pera passeig, y moreras* pera l' alimentació dels cuhs de seda. Tot de forsa superior, de bona mena y á bon preu.

Informará l' amo de l' hisenda de casa Montmany del Papiol, duenyo del establiment de vins anomenat «La Llegítima.»—Plassa de Catalunya, Café de Pelayo.—Barcelona.

GRAN CANTITAT

DE

FOSFAT DE CALS

procedent d' una fàbrica de productos animals ó sigan *desperdicis d' ossos y banyas* en estat de ser aplicat immediatament á las plantas com *adob* y un preu molt acomodat. *Informarán* en lo carrer del Càrme, número 41, pi 2.º, 1.ª porta.—Barcelona.

MAGATZEM DE PAPER

DE

JOAN POCH

PLASSA DE LA LLANA, NÚMERO 19.

Depósit de paper y cartró de tota mena, estampas, cromos, decalcomanias, y tots los articles corresponents á la fabricació de capsas de luxo.

Paper, carpetas y plomas per escriure, á un preu sumament baix.

Venda en gros y á la menuda.

LOS HEREUS

Cartas familiars sobre un assumpto trascendental,

PER

D. GAYETÀ VIDAL VALENCIANO

Forma un cuadern de regulars dimensions y se ven á dos rals en la Administració d' aquest periódich.

L' ART DEL PAGÉS.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA.

EXPOSICIÓ VINÍCOLA ESPAÑOLA EN 1877.

Donada la importancia que tothom regoneix ja á la producció dels vins en Espanya hem de complaurnos considerant la bona idea del nostre govern al acordar l'Exposició general vinícola que 's celebra en Madrit, y mes si ab l'estudi que 's pot fer de las exelents calitats dels nostres *caldos* en totas las comarcas vinícolas se compleix lo proposit que 's diu en lo Real Decret de 15 de setembre últim, de procurar que se 'ns obrin mercats extranjers ahont poguém lluytar noblement ab la bondat del nostre producto.

Si es cert que en lo palau de la Exposició han entrat ja 60,000 ampollas es proba que totas las provincias han respost á la crida del Govern. Catalunya que may queda en derrera quant de treballar y aumentar la riquesa del pays se tracta ha enviat magnificas coleccions qué honrarán, axis als productors que de dia en dia avansan en son progresiu perfeccionament, com á las Comisions provincials que las han format y en especial á la de Barcelona qu' ab un zel digne de tota alabansa s' ha desvetllat pera que no sols ella sino sas provincias germanas lluhisen com tenen sempre acostumat en lluytas d'aquesta classe; debent observar la loa de que lo Institut agrícola catalá de St. Isidro s' ha fet digne una vegada mes ab la principal cooperació qu' ha prestat en aquell treball sempre digne y sempre útil pel pays.

La coleccio formada en lo local de dita Societat la componian 4,991 ampollas, representant 632 mostras y 329 expositors, á saber: de Barcelona 269, de Tarragona 54, Lleyda 3 y Girona 3 y pera atemperarnos á lo programa

Vins.....	Naturals. . . .	{	Pastosos. . .	{	blanchs. . .	66	mostras.
				negres. . .	158	»	
		{	Generosos. . .	{	sechs. . .	95	»
				dolsos.. .	168	»	
	D' exportació..	{	Blanchs. . .	{	sechs. . .	cap.	
				dolsos.. .	id.		
		{	Negres. . . .	{	sechs. . .	2	»
				dolsos.. .	cap.		
	De capa ó base (per fer barrejas). . . .					79	»
	Espumosos, de Vilaret de Blanes. . . .					1	»
Vinagres. . . .					30	»	
Alcohols (esprits). . . .					6	»	
Licors. . . .					21	»	
Most ensofrat, de Moreu d' Ibars (Urgell). . . .					1	»	
Vi de taronja, de Rovira y Borrell. . . .					1	»	
Cervesa. . . .					1	»	
Vermouth.. . .					2	»	
TOTAL. . . .					631	mostras.	

y además una muestra de cremor tártaro (tartrá); una de mares del vi; tres d' aigua-naf y varias d' altres classes d' aigües aromatisadas: y si ateném que Tarragona ha remés unas 3,500 ampollas y que entre Girona y Lleyda han remés unas 2,000; resulta que Catalunya estará representada en [unas 10,500 ampollas.

A mes dels vins ha remés aquesta provincia diferentes eynas propias pera la vinificació. Recordém que 'l Sr. Puig gendre-successor de'n Pfeiffer ha enviat tres prempsas de palancas múltiples pels raims, dos máquinas de trepitjals, sis bombas per trafegá 'ls vins, eynas pera tapar ampollas, remenadors dels vins, y una máquina de moldrer-trepitjar y separar. Lo Sr. Selvatellce de Marcellí, un altre máquina de moldrer-trepitjar y separar la rapa. Lo Sr. Baldiri Raurich, dos bombas bordalesas pera trafegar. Los Srs. Figueras y Sabater, una premsa de palanca sistema Maville perfeccionat. Lo Sr. Casademunt, D. Modest, máquinas de tapar ampollas, d' omplirlas, de capsularlas y llimpiarlas, escorredoras, prempsas, taps, cistells de ferro, ampollas y altres objectes. Lo Sr. Mestre y Avelló una prempsa per extraurer lo vi de las mares; los Srs. Jaume Perxes y Jaume Corís taps de suro; lo Sr. Ramon M. Xiqués serraduras de suro. Los Srs. Mestres y Nutó, D. Félix y D. Francisco Colomer, D. Pau Soler y D. Félix Vía, botas, barrils, y altres depósitos

de fusta ; los Srs. Tortadés D. Joseph y D. Sebastiá García, cercols y deugas pera boteria. Lo mateix Sr. García, bimechs pera boteria, portadoras, cistells, etc. D. Carlos Zanni, sofrins pera las botas. D. Ramon Perez, botas ab funda de badana y sens ella, y los Srs. Estruch y C.^a varias classes d' adops especials, únichs que han anat, sens dupte per que no trobantse criats los adobs en lo programa, los fabricants haurán cregut que no tenian lloch en lo Concurs.

També apareixerán en la exposició alguns llibres, com lo titolat *Estudi comparatiu de las opinions y sistemas dels principals autors sobre viticultura y vinificació*, per D. Teodoro Creus; *Viticultura y Enología española*, per D. Bonaventura Castellet; *Art de fer vins*, Manual teorich practich del art de cultivá 'ls ceps, per D. Nicolau de Bustamante; Extret de las sesiones que sobre la viticultura vá donar en 1872 D. Lluís Justo y Villanueva en lo Institut agrícola catalá de S. Isidro; y un Opuscul titolat *Laboratori Quimich del Pagès*, ó sia explicació rahonada sobre la manera de funcionar alguns dels aparatos que necessita 'l pagès pera l' avansament de la vinicultura, donada en las sessions de 1873, en lo mateix Institut per dit Sr. Villanueva ; diferents cuadros de las principals varietats de raims pintats al oli per la inimitable mà de D. Josep Mirabent; uns planos dels sellers construhits en una finca del Sr. Marqués d' Alfarrás, fets per D. Francisco de P. del Villar; y una carta vinícola d' Europa pel Dr. Wilhehu Hamm, presentada por lo Institut agrícola.

Es de creurer que 'ls vins catalans alcansarán en lo certamen las recompensas que mereixen puig difícilment cap altre provincia ha millorat lo cultiu de la vinya y perfeccionat l' elaboració del vi com las nostras, si bé, hem de dirho ab sentiment, pocas han estudiat tant la manera de falsificals sobre tot respecte dels d' embarch y dels de consum diari en las grans ciutats. Pero si bé'ns complau aventatjar á las altrás, com un germá se 'n alegra de veurer com lo pare 'l premia mes qu' als demés per la seva aplicació ó bondat, per mes que 'ls estimi com tals germans, no es aquesta la idea que portém al presentar las nostras coleccions de vins, sino respondrer al pensament del Govern; y si després d' estudiar detingudament aquestos productos no vegém que 's procuran tractats de comers ab al-

tras nacions en quals mercats tingan cabuda los vins espanyols, tindréu un nou desengany y 'l sentiment de veurer poch zel pels interessos veraders del país de part de las nostras autoritats, aixis com lo d' haber treballat sens fruyt, cosa poch acostumada en lo geni catalá.

Compreném qu' un estudi complert requereix lo coneixement de datos estadístichs y per aixó sens dubte los demaná 'l programa de la exposició; però creyém que 'ls expositors si no han contestat en general aquesta circumstancia ha sigut per la desconfiansa ab que mira tothom los esquadrinyaments de nous elements de riquesa per por de nous gravamens que precipitin la riquesa agrícola d' Espanya, haguda la tendencia marcada dels presupostos en cada any; y per aixó las circulars publicadas per los Gobernadors civils en los bolletins provincials han produhit sobre aquest punt un efecte contrari al que 'l Govern se proposá.

Es de creurer que terminada l' Exposició veurém entauladas novas negociacions ab los paissos del Nort mediant los quals nostres vins puguin consumir-se en Europa já que tenim poch menos que perduts los mercats Americans, negociacions que no vindrán á interromprers tercera ó quarta vegada sens motiu fundat com llavors, puig lo desengany seria terrible y quedaria demostrat que la exposició tingué una mira poch patriótica de part de los iniciadors y [poch pensada cuan menos de part de qui havia de portarla á efecte; y creyém que aixis será puig Espanya te sa principal riquesa en la terra, aquesta produheix á perdua á causa de la llegendació arancelaria que destruheix lo cultiu dels cereals, fibras textils y de moltas altrás plantas, y la única que pot encara cultivars y sens por á la producció extranjera es lo cep. Si aquesta producció espanyola s' anulaba també per imposició de tributs poch meditats ó porque se la estanqués dintre de la nostra casa, las consecuencias serían fatals pel país en general y 'ls governs se veurian prompte apurats deben apelar com mida general á la venda de la propietat pera ferse cobro dels impostos, com desgraciadament ha comensat ja á verificars en molts punts, sens exeptuarse la laboriosa Catalunya.

No duptém donchs que las nostras autoritats, que veurán aquestas graves cuestions ab mes copia d' antecedents que no-

saltres y que s' inspirarán en la idea de contenir la ruina económica que 'ns amenassa, traurán de la referida exposició tot lo partit que han promés y, que's congratularán en haber contribuit ab la seva concurrencia totas las provincias y especialmente totas las comarcas vinícolas de Catalunya.

Escritas las anteriores ratllas llegim en los diaris que lo Govern se proposa imposar un tribut de 2 per 100 sobre la exportació dels vins, en lo presupost general per lo any següent. Aquesta noticia omple de condol á totas las comarcas vinícolas y confirma la sospita que teniam indicada de que tal volta no se pensaba en aquesta exposició l' objecte únich de millorar la condició del pais. ¡Quants al llegirla s' haurán arrepentit de haber respost á las excitacions de las autoridades que 'l pais acabará per mirar com verdaders padrastrés!

Y.

LA PLANTACIÓ DE LA VINYA.

II.

En lo número anterior varem manifestar que 'ns ocupariam en donar á coneixer la série d' operacions que de plantar la vinya arrelada se succeheixen.

Aixó es: la primera de las referidas operacions, es la d' obrir los valls en lo terreno que 's tè l' intent de plantar de vinya, á la distancia y fondaria convingudas, essent indispensable fer present, qu' al operar lo primer de dits valls, deu col·locarse á la part mes baixa, la primera capa de terra que s' extraurá, y á la part mes elevada, la restant; en las següents, la capa primera de terra que s' extraurá deu col·locarse al fondo de sa vehina; y la restant, al altre costat, y així successivament. Los referits valls deuen efectuarse en los meses de novembre, desembre, y janer, essent lo millor, lo mes de novembre, com se compendrà, perque la terra que s' extrau del fondo de dits valls, puga aprofitarse de las glassadas del hivern y dels raigs solárs del istiu; puix es tant sumament important, per lograr ab bon èxit la plantació de la vinya arrelada, que la terra que s' extrau del fondo dels valls siga treballada per las accions atmosféricas, que si alguna vegada habém volgut probar de fer arrelar primer los mayols á criadero, y l' any següent obrir los valls y plantar desseguit, cada una de ditas vegadas habém quedat xasquejats, puix que la mayor part dels mayols no viuen, y 'ls que no moren persisteixen ab una vida molt raquítica.

Despres d' hâber fet present lo que al terreno que 's desitja plantar de vinya correspon, passarém á ocuparnos del modo com deu prepararse la terra de criadero destinada á araijar los mayols, y la preparació dels mateixos.

Una de las consideracions que debém fer constar, deu esser, que la terra destinada á criadero contingua en sas parts dominants la arena, á fi de fer-se fácil l' arraigament dels mayols; á més deu estar ben preparat pera regarse ab facilitat, y tenir son consegüent manantial de aygua per ferne ús sempre que convingua.

Lograt l' espay de terreno tal com habem fet menció, en el mes de janer, se pot passar á realisar la plantació dels mayols á criadero, comensant las operacions de la següent manera: la terra avans de tot, deu treballarse á dos pams de fondaria, aplicanthi al mateix temps son corresponent adób; despres de treballada y adobada, se posa ben plana ó ben disposada pera poder-la regar ab facilitat, conseguida aqueixa, se divideix en taulas ó éras per medi de caballons ó crestalls, fent de manera que puguian contenir ó se puguian plantar en cada uua de las taulas referidas, quatre renglas de mayols, á la distancia de dos pams l' un rengla del altre.

Los mayols antes de pasar á plantarlos á son referit lloch dehuen prepararse del següent modo.

Lo mayol com se compendrá es un sarment com representa la figura 16,

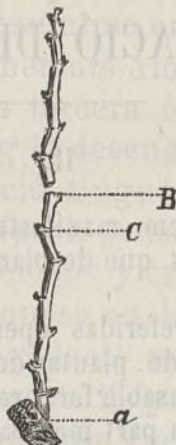

Fig. 16.—Mayol.

aquest sarment, una de las parts que li donan mes caràcter, y al mateix temps de molta utilitat es l' estar provist de un tros mes ó menos notable de fusta vella *a*, reunint semblant condició, y al mateix temps essent ben sá y perfet, pot atmétrerse com á poder constituir un bon cep; est mayol antes de plantarlo á criadero, se talla en B, es á dir; que del extrem inferior *a*, á lo extrem superior B, y hagia un pam y mitx, poch més poch ménos. quedant d' esta manera, lo mayol disposat pera plantarlo á criadero; y axí successivament los demás mayols que se desitjan plantar. Pera passar á la plantació dels mayols preparats aixís, basta estar provistos de una estaca de

fusta, si pot ser d' alsina, ben dreta, que al extrem inferior, termini ab punxa, bastantlihi una llargaria de quatre pams, puix ab lo auxili de la mateixa, se passa á la plantació dels referits mayols.

Habém dit já anteriormet, que las renglas de mayols, s' han de posar á dos pams, y també ferém present, que los mayols se deurán plantar á mitx pam entre ells, enterrantlos per medi de la estaca referida, obrint un forat, introduhint en est lo mayol, y fent de manera, que quedi enterrat fins lo penúltim borró, ó en C, de la figura presentada; luego després d' haber fet la plantació, si la terra es seca, y lo temps ó estació tendeix á sequía, se regan; no fent molt ús del rego, fins la primavera y l' istiu.

Arribada la plantació á termini, tal com s' ha fet present, ja no son precisos altres cuidados, que los del rego cuan sigan necessaris, y netejarlos de tota herba, esperan l' any venider, á fi de passar á las operacions de la plantació definitiva de la vinya; de quals treballs, ja 'ns ocuparém en los números d' aqueix periódich.

FRANCISCO GELABERT.

Cultivador.

PRODUCTES QUE POT DONAR EL TARONGER.

Dedicats al cultiu de aquest preciós arbre que tant valor dona á las terras ahont se cria, habem observat que la major part dels propietaris no cuydan de aprofitarse de alguns dels seus productes, y per aixó anem á esposar seguidament y en pocas ratllas una llista de tots los profits que pot donar el taronger.

Las fullas verdas del taronger agre serveixan pera fer mes olorós l' aigua-naf, y las del taronger dols pera donar mes aroma á l' aigua de tarongil.

Las mateixas fullas deixadas secar y bullidas ab aigua donan una infusió ó tissana molt astringent propia pera curar certas indisposicions.

Además donadas en petitas cantitats, son molt bonas per menjár dels conills, que alimentats d' aquesta manera son mes apreciats perque tenen la carn mes sabrosa.

La fusta del taronger serveix en primer lloch com totas las fustas per fer carbó, que per cert no es de gayre bona calitat comparat ab el dels arbres de bosch. Per aixó es que s' aplica ab mes profit á la construcció de petits mobles de luxó que fan el mateix efecte que els mobles de fusta blanca fina que se venen tant cars en las ebanisterías: á casa hi ha una tauleta de cosir feta de un tronch de taronger molt blanch que no se distingeix pas d'aquells mobles.

La escorxa del taronger donada á menjar als conills (que la saben arrencar perfectament) es probat que 'ls preserva de las malalties que 'ls ocasiona 'l menjar herba mullada.

La flor del taronger agre recullida cuan comensa á pansirse s' emplea pera fer l' aigua-naf, universalment reconeguda com á tónich excelent, y s' aplica a varios altres usos. La flor del taronger dols dona la també coneguda aigua de flor de taronger, y destilada ab fullas de taronger agre

produheix un aigua-naf falsa, que per els que no coneixen la trampa passa per legítima.

De la mateixa flor del taronger s'extreu un oli essencial que's diu *neroli*, que els perfumistas emplean pera donar un olor suau á certas pomadas, y també entra en la composició de licors, y altres treballs de confiteria.

El fruit del taronger té infinitas aplicacions. La taronja dolça es un aliment esquisit que se paga á bon preu en los puestos en que se cultiva, y á preus elevadíssims á l'estranger, ahont se n'hi envia cada any per valor de molts millions de rals. La taronja agre es també un menjar apreciat en alguns païssos, encara que el seu consum es de poca importancia al costat del de la taronja dolça.

La taronja serveix en l'art de la confiteria per fer *dulces* molt estimats: sobre tot en Inglaterra se fan *jaleas de taronja* excelents que las venan á preus fabulosos. La *taronjina* ó taronja verda també serveix pera confitar.

De la *pell* de la taronja s'estrau per destilació una essencia que compran els perfumistas, licoristas y confiters per perfumar els productos de las sevas industrias.

Aquesta pell deixada secar s'emplea pera donar aroma al *thé* y altres begudas, essent á Andalusia ahont está bastant estés aquest bon gust.

Finalment d' algun temps ensá s' están fent probas pera fabricar vi de taronja, probas que segons noticias han donat bons resultats als que se dedican á semblants estudis.

Tal vegada nos haurem olvidat de algun altre producte del taronger, però basta ab los que hi ha anotats pera demostrar que se poden aprofitar de tal arbre algunas cosas mes de las que comunment s'aprofitan, y que es convenient que cada qual miri á casa seva si pot traurer d'ell millor partit que fins ara.

Ll. M.

DE LA CALAMITAT Ó PLAGA DE LA LLAGOSTA

Y DELS ESCARBATETS.

Hem vist en un diari la trista noticia de que en la provincia de Valencia aparegué una gran porció de llagostas formant manadas ó vols pero tant grans y en tal número que per tot ahont passaban y se detenian aquells núvols de insectes los vehins se espantavan y aterrorisats com plens de desconsol s' estavan fora de sas casas ó dels pobles mirant y pensant que aquella caterva d'insectes anava á sumirlos ó enfonzarlos en la ruina y per lo tant en la mes espantosa miseria: després d' alguns deu ó dotse dias los ha aparegut, en la mateixa provincia, una nova plaga ó calamitat tant dolenta ó pitjor que la manifestada, donchs es el cas que la nova plaga ó calamitat se compon de un gran número de escarbats petits ó escarbatets que se menjan los brots que surten de los sarments, resultant de aquí que se pert la cullita del vi, de manera que la llagosta 'ls perjudica per una

part y per la altre los escarbatets, quedant de aqueix modo perduda tota ó sa major part de la cullita en la dita comarca ó lloch ahont han comparegut los dits animals ó insectes.

Diu lo mateix diari que los escarbatets se apoderaban de las vinyas y qua feyan molt malt menjantse los brots, pámpols y reims que surtian dels dits sarments, vist aixó sortiren los pagesos tots y cada un en sas vinyas pera esterminalar aquells animals, prou treballavan ab gran afany y cada home en matava á mils pero no pogueren conseguirne la entrega porque sent los escarbatets favorits per la sequetat del terreno se multiplicava el número de aquexos que feu casi impossible el acabarlos.

Vist lo esplicat debem dir que la causa de tot aixó y en particular de la llagosta es, principalment, la falta dels ausellets y de altres animalets com veurem mes endavant, y aquesta falta consisteix ó prové de que haja una part de tendencia, y tal volta sense malicia com és de sopsar y aixís ho creyem, en destruir las crias dels dits ausells, donchs que hem vist alguns individuos que cuan roban algun niu van á buscarlo ó be esperan que naxin els petits y se'ls enduen per posarlos en gabias ó en cosas semblants y de aquí resulta que la major part ó casi tots aquells ausellets se moren, com se sap perfectament, y 'ls que quedan vius no podan favorir als pagesos porque estan tencats ó engabiats; també succeheix, á vegadas que no sols se emportan los nius sino que fins los vells ó sian los pares dels petits, y aixís es que perden la major part de crias dels ausellets, de las perdius y de molts altres que tots son molt y molt útils á la agricultura fent la sua existencia gran favor als pagesos. Diem favor als pagesos ó á la agricultura porque els ausells se mejnan y destrueixen molts insectes que fan malbé y se menjan las plantas que ab prou cuidado cultiva el pajes durant lo any com ho sabem tots. Tenim manifestat que tots els ausellets son útils en general y en particular el pardal, donchs que sabem tots que 'ls dits ausells y altres cuan tenen petits los seus fillets los mantenen de animalets ó insectes que troban pels camps, vinyas y horts, com també pels boscos, y de aquí se dedueix que 'ls ausellets destrueixen una gran part de insectes que fan molt malt á las plantas, als arbres y en general á la agricultura, resultant de lo dit que els ausells estan fent un benefici als pagesos. Donchs bé; baix aquest punt de vista debem dir que es moltíssim convenient protegir en tot quan ens sia posible fomentar las crias dels ausells, perdius y altres fent de aqueix modo un gran benefici á la agricultura com ja habem dit abans.

Tant promte com nos sia posible donarem á coneixer uns cálculs que provarán evidentment lo gasto dels ausells y lo útils y necessaris que aquestos son als pajesos.

ANTON MAYMÓ.

SECCIÓ DE VARIETATS

LA CULLITA DE LA COL.

À EN FRANCISCO X. TOBELLÀ.

Quant no pugas treballar
Tot arreu has de regar.

(A forisme rural.)

Prou fa encar bon pet de lluna
Com si fos á mitja nit:
Ja 'l pagés de peu en terra
Vers al camp marxa ab dalit.

Ab la aixada sa companya
Amunt va sense descans,
Y al passar per las masias
Esvarats lladran los cans.

Sempre amunt sense aturarse
Va entonant una cansó,
Tot cambiantne lo bon dia
Ab lo guarda y lo pastó.

—Bona anyada de verdura,
Diu entre ell, 'ns dona 'l cel:
Com que te sahó la terra
Surt mes dolsa que la mel.

Bon planter de col *borratxa*
Trovaré á punt de arrancá;
Plantarem *setsetmanera*
Que si 's rega prest se fá.

Y fá via ab la esperansa
Camí amunt plé de content,
Y ab lo pich que fá de lluna
Llú la aixada com l'argent.

Bona aixada es la que porto,
Bona aixada á fé de Deu!
Te una fulla que no 'n corran,
D'aquet tiemp no 'n trobareu.

Ja puch bé enfonzarla endintre
Siga en sech ó siga en fanch
Que á la terra qu'ella topa
Prou hi deix bon esboranch.

Ja tranquil al camp arriba,
Deix la aixada y lo sarró,
Treu la bota, s'aixarranca
Y refila 'l gafarró.

Va seguint ab la mirada
Lo bronzent rajolinet;
Ja ha begut, deixa la bota;
Fá un gemech de satisfet.

Bon dalit fora peresa,
Trasquem fort sense parar,
Qu'en est tros ans lo sol isca
Ni una col hi ha de quedar.

Cada cop que 'l bras estira
Una 'n tomba en lo terror,
Lo forat que aquesta deixa
Trovará prest llogater.

De la col per las clivellas
La rosada hi vá lliscant,
Recruixint las grossas fullas
Per l'ayret que va passant.

Y així avuy la col *borratxa*
Y la de *capdell* demá,
Mengém col de tota mena
Mentre algú diu lo refrá:

«Al pagés doneuli cols
Si 'l voleu tenir content.»
Al pages doneuli feyna
Que ell las cull sols per la gent.

EMILI COCA Y COLLADO.

(1) Agrahim la deferencia de que hem sigut objecte per part del autor de la poesia ad-
junta.

NOTICIAS AGRÍCOLAS

GACETA VINÍCOLA.—Nos ha pasat per las mans una revista 'madrilenya que porta 'l títol ab qu' encabessém aquesta noticia y encara que no hem tingut mes temps que pera donarhi una ullada per damunt; desseguida hem ensopegat ab una idea que 's proposa com á medi pera millora 'ls vinyats y 'ls vins. Mols particulars de nostra terra han practicat ensaigs y está practicantlos l' Institut agrícola catalá de Sant Isidro, com consta en las columnas de la séva Revista, á las quals remetém pera que pугan enterarsen.

REVISTA DEL INSTITUT AGRÍCOLA CATALÁ.—Agrahim en extrem las benévolas frases que s' ha dignat dirigirnos ab motiu de nostra aparició en lo terreno de las mateixas ideas qu' ella profesa, las quals pensém defender tan *clar y catalá* com sapigam y 'ns ho permetian las circunstancias.

EL LABRIEGO.—Ab gran gust habem llegit en aquest diari Vilafranquí, una carta en catalá sobre l' utilitat dels aucells en agricultura: assumpto sobre 'l cual pensém fixarnos en gran manera per las consecuencias que pot reportar sobre l' agricultura; á la que consagrem totas nostras forsas.

EL BERGADAN.—Donem las gracias á dit periódich per la recomendació que fá de la nostra humil publicació.

VÍ ESPUMÓS.—Aquesta nova industria vinícola, que vá prenent carta de naturalesa en nostre país, tindrà á no dubtar, un altre representant en Vilanova y Geltrú, digne de figurar al costat de las establertas ja d' algun temps en aquesta part: podent dir, sense por d' equivocarnos, que tal volta figurará en primera línea, ja qu' está en vías de realisació la gran *cava* destinada á la fabricació en gros; resultat de la série constant d' estudis practicats sens interrupció, desde fá molts anys, en lo seller en petit, qu' espresament feu construir en sa propia casa lo Sr. D. Miquel Esquirol; de tot lo cual nos ocuparém ab detenció en época oportuna, porque creyém no 'ns doldrá 'l temps qu' emplearém ressenyantho, ja que 'l favor constant que 'ns dispensa dit señor es tan desinteressat.

EXPOSICIÓ DE FLORS Y PLANTAS.—Assistirem á la distribució dels premis, qu' *El Foment de la Producció Nacional* adjudica 'ls expositors de *La Florestal*, per las mostras ab que 's feren dignes d' aytal distinció en l' any 1875: complahentnos en gran manera, que molts dels premiats, sigan favoreixedors de nostra humil publicació, qu' es troba en lo cas de cumplir ab son deber estampant los noms de tots sense distinció, y son los següents:

PREMI DE PROGRÉS.

Sr. Anton Piera.

Primers premis.

Los Sres. Aldrufeu (Domingo, Joaquim, Joseph y María-agna.) Argelaguer (Vicens.) Barceló (Salvador). Balcells (Miquel). Bordas (Joan). Dalmau (Joan). Fita (Magí). Freixas (Miquel). Marqués de Monistrol. Oliveras (Tomás). Rigolt (Joseph). Rocabrúna (Ramona). Rovira y Oliver (Joaquim). Vila (germans).

Segons premis.

Andreu (Joaquima). Bach (Ernest). Batlle (Miquel). Borrás (Joseph). Coll (Pere). Llanés (Vicens). Marimon (Joseph). Piera (Joaquim). Pujol (Benvingut). Rubió de Aymar (Dolors.) Srs. Samsó (Joan y Pere).

MENCIONS HONORÍFICAS

Barata, viuda de Bruguera (Gertrudis). Barba de Ventalló (Dolors). Batlle (Agusti). Coll (Fost). Olivar (N). Puiggari (Joan Ignasi).

Lo Secretari del jurat calificador, en Joan Montserrat, després de llegir un discurs especial, adequat al cas, declararà obert un nou certamen per aquest mes de Maig. La ocurrencia de la fugida del gas y las consecuencias de sa inflamació, no dubtém influirán en gran manera pera desanimar un certamen tan perentori, si es que no privin del tot la realisació del mateix.

REVISTA VINÍCOLA MENSUAL

Vos deyam en la última revista que del temps que fassi per los meses d' Abril y Maig, era lo que creyam mes influiria en lo preu dels vins. Si be encara estem dintre aquest período de temps, ya tots sabem que lo mes d' Abril s' es passat per tot arreu d' una manera molt favorable á la vinya. Apesar d' aixó las noticias que tenim de moltas comarcas vinícolas son, de que enguany no se creu tenir una gran cullita; puix s' observa que surten pochs reims y aixó en general se mira d' una manera poch satisfactoria. En quant á nosaltres, vos dirém francament que sino sofreix la vinya cap mes desgracia, nos en alegrem, pero molt de que passi aixis; puix es menester compendrer que en temps normal Espanya, en vista lo consum y exportació que tenim avuy dia, produheix un excedent de vins y que lo que mes convé y necessitém, es introduhirse y obrir nous mercats ahont exportar los nostres richs caldos. Mentres no tinguem aixó, cada any de bona cullita, es una desgracia y si aquestas fossin seguidas fins seria la ruina de la vinicultura. Per aixó donchs es lo que s' hauria d' interesár aquesta majoría de diputats que per ser hisendats volen motejar ab lo nom de «rurals» sens pensar que Espanya es esencialment agrícola y que de la agricultura, naix lo bon estar d' una nació. Esperém que aixis ho farán y si en aqueix sentit volen treballar, bona ocasió s' els presenta ara, puix ahir varem llegir en un periodich local, que lo Govern tracta de agravar l' exportació de nostres vins ab un 4 y 2 per cent del seu valor als vins fins y comuns respectivament. Interessa en gran manera no 's posi aquesta traba á l' exportació, y creyem que aixis ho farán comprender al Govern.

Acabem dienvos que los vins se mantenen en los preus que vos indicabam en la revista anterior, continuant la mateixa calma y per no repetirvos las mateixas noticias locals farem per avuy punt final.

Bercelona 30 Abril de 1877.

J. G.

Imprenta de «La Renaixensa», Porta-ferrissa, 18, baixos.

HISENDA EN VENDA

À BON PREU.

N' hi ha una per vendre á una hora de Mataró, de cabuda 260 cuarteras del Vallés. Conté 25 cuarteras de cereals secá y 5 cuarteras de regadiu. Lo restant es de bosch baix ó brollas, pins pera la construcció y alsinas. Té dos minas y dos depósitos d' aygua ó safareigs.

En la gleba de la casa hi han 2 cuarteras de regadiu, una cuartera de secá, una mina y un safareig.

També s' anexionan de la mateixa, fins á 100 cuarteras en la gleba de la casa.

ADVERTENCIA IMPORTANTÍSSIMA.

No hi ha cap mena de gravámen sobre d' ella, ni cap obstacle de família pera la venda.

Sols se tractará ab 'l comprador.

Informará l' administració d' aquest periódich.

FÁBRICA D' ADOBS COMPLERTS

Ó SIGAN

FEMS PERA LAS TERRAS

(PRIMERA EN ESPANYA, FUNDADA EN JANER DE 1863.)

PER L' ENGINYER INDUSTRIAL

DIRIGIDA PER LO PERIT AGRONOMO

DON LLUIS JUSTO Y VILLANUEVA.

DON FRANCISCO X. TOBELL Y ARGILA.

DISTINGIDA AB LOS PRIMERS PREMIS

EN LAS EXPOSICIONS DE

SARAGOSSA, BARCELONA, VIENA Y FILADELFIA

PER LO

ADOB COMPLERT CATALÁ

PERA TOTA MENA DE CONREUS Y TERRENOS.

Pera las demandas: dirigirse als Srs: Ginesta y Marquet, Portxos de 'n Xifré, núm. 6, entresuelo, en Barcelona, ó en los depósitos establerts á fora.

L' ART DEL PAGÈS

Aquesta publicació quincenal, qu'està dedicada exclusivament á la propaganda dels coneixements agrícoles entre la classe pagesa; rebrá de tothom, aquells escrits que tendescan al mateix fi, ja sigan manuscrits é inédits, ja impresos, dels que donará compte, sempre que l' índole del periódich ho permetia: insertant los primers, fent lo judici crítich é imparcial dels segons, als que anunciará *gratis* dos vegadas consecutivas y á la meytat del preu establert las altres, si l' autor tingués á bé continuar anunciantlas.

Sent los *anuncis* l' únich medi de donarnos á coneixer mútuament nostres productos intelectuals y materials, aquesta direcció ha cregut del cas posarho al preu mes baix possible y admetrer tots aquells que directa ó indirectament cápigan dins las nostras masías ó ixcan d' ellas, á fi y efecte, de que moltes voltas no tingam que subjectarnos á un comprador ó venedor determinat, evitant d' aquesta manera 'ls perjudicis de molta consideració, qu' á vegadas sofreixen alguns géneros ó bestiaris que d' altre modo ningú sab qu' estigan posats en venda.

PREUS DELS ANUNCIS

Als subscriptors. . . 20 rals per plana, 12 mitja y 8 un quart.

Als no subscriptors. 30 id. id. 18 id. 12 id.

NOTA. Per mitx any se fa una tercera part de rebaixa y per un any una meytat.